

Čo všetko môžete pestovať v nádobách?

Možno budete aj vy prekvapení zo širokého spektra zeleniny, ovocia a bylín, ktoré viete pestovať v nádobách. V skutočnosti sa niektorým rastlinám, ako je napríklad bazalka či bobkový list, darí v nádobách dokonca ešte lepšie ako voľne v záhone, kde sú vystavené vplyvu premenlivého počasia. Vďaka ľahkej mobilite nádob ich môžete jednoducho premiestňovať podľa potreby. Pri väčších určite oceníte kolieska alebo podložky s kolieskami, ktoré je možné dokúpiť pod nádobu. Tie vám zároveň umožnia variovať záhradku podľa aktuálnej chuti či sezóny.

V nádobách môžeme v princípe pestovať to isté ako v záhone, ak požiadavkám rastlín prispôbíme **veľkosť nádoby, ich umiestnenie, množstvo vody a typ pôdy**. Myslite na to, že čím väčšiu nádobu rastline poskytnete, tým lepšie sa jej bude dariť, a o to väčšia bude vaša radosť z úrody.

Pri plánovaní balkónovej záhradky vezmite do úvahy aj **slnecnosť svojho balkóna či terasy**. Tie rastliny, ktoré pestujeme pre koreň či plody, potrebujú priame slnečné svetlo. Aby sa vašim rajčinám, paprikám či baklažánom darilo, potrebujú aspoň **šesť hodín priameho slnečného svetla**. Ani v prípade tienistého balkóna však nie je všetko stratené. Na takomto mieste sa bude dobre dariť listovej zelenine – špenátu, mangoldu, šalátom, rukole aj bylinkám. Do rohu môžete umiestniť dáždovkový vermikompostér, o ktorom sme hovorili v predchádzajúcej kapitole.

Tiež zvážte **materiál**, z akého sú nádoby, ktoré chcete použiť na pestovanie, vyrobené. Plastové možno nie sú na prvý pohľad také estetické ako terakotové, majú však nepochybne menšiu hmotnosť. Preto, ak si nie ste istí, koľko váhy váš balkón či strecha unesie, uprednostnite radšej plastové nádoby. Snažte sa ich umiestniť rovnomerne po celej ploche balkóna, tie najťažšie postavte k stene spoločnej s miestnosťou.

Rovnako môžete nahradiť drenážnu vrstvu zo štrku **polystyrénom** natrhaným na drobné kúsky, ktorý je ľahší ako drobné kamienky. Na štrk alebo polystyrén položte netkanú geotextíliu, alebo papierový kávový filter, a potom na to nasypete zem. Zabráňte tak prepadávaniu zeme do drenážnej vrstvy. Pri plánovanom veľkom váhovom zaťažení je lepšie dať si vypracovať

statický projekt, v rámci ktorého statik presne vypočíta, koľko kilogramov záťaže váš balkón unesie.

Pri zakladaní mestskej záhradky počítajte s tým, že v období najväčších horúčav je potrebné rastliny **polievať** aj dvakrát denne – vždy skoro ráno, kým slnečné lúče nezačnú zohrievať zem, a neskoro večer, keď slnko zapadne a zem sa ochladí tak, aby ste rastlinkám nespálili koreňky. Ak pestujete rastliny vo viacerých nádobách, môže vás táto aktivita stať niekoľko minút vášho času denne. Porozmýšľajte preto nad samozavlažovacími nádobami, ktoré majú zabudovaný zásobník na vodu. Ten stačí naplniť raz za niekoľko dní, v závislosti od počasia a nárokov rastliny.

TIP

Samozavlažovacie nádoby sú drahšie ako bežné kvetináče alebo nádoby, čo sa vám len tak povalujú doma a na pestovanie rastlín poslúžia rovnako dobre. Preto, ak si ich nemôžete dovoliť, zvolte náhradné riešenie. Jednoducho postavte k vašim starým nádobám s rastlinami vedro s vodou. Odtrhnite kus sacej látky alebo hrubého sacieho špagátu, jeden koniec namočte do vedra s vodou a druhý zahrabte do nádoby s rastlinami. Rovnako poslúži aj fľaša plná vody zapichnutá hrdlom do nádoby vedľa rastlinky.

Šetrite miestom

Na balkóne či terase je obmedzený priestor, preto ho treba využiť čo najrozumnejšie. Praktické je pestovať to, čo vám chutí a čo bežne používate v kuchyni. Ak vám chutí rukola a máte radi šaláty, vysejte si na jar jednu alebo dve nádoby semienkami rukoly a vypestujte si vlastnú chrumkavú šalátovú zeleninu. Mladá rukola má lahodnú orieškovú chuť, ktorú horká chuť rukoly zo supermarketu pripomína len veľmi vzdialene. K nej si môžete vypestovať redkovicu,

špenát a mladú cibuľu. Dozrievajú približne v rovnakom čase, a tak vám zabezpečia lahodný jarný šalát plný vitamínov, ktoré sa po zime určite zídu. Neplýtvajte miestom na cviklu, ak vám nechutí, alebo ju neradi pripravujete, alebo na koriander, ak nie ste priaznivci ázijskej kuchyne. Vysaďte si radšej viac sadeníc jahôd, na ktorých si môžete pochutnávať po celý rok, napríklad na raňajky v jogurte.

Experimentujte

Balkónové pestovanie dáva priestor na experimentovanie s odrodami a plodinami, ktoré nie sú v obchodoch bežne dostupné. Ak ste už úspešne dopestovali rajčiny s bazalkou, prišiel čas vyskúšať niečo nové.

Čerstvé artičoky a olivy, mochyňa peruánska, rainbow mangold alebo žltá cukina budú ozdobou každej záhradky a vašou zásobou vitamínov a sviežej nepoznanej chuti. Sadenice olív aj artičokov sa dajú kúpiť v špecializovaných záhradníckych centrách. Ich pestovanie je menej náročné akoby ste čakali. Olivy, okrem väčšej nádoby, slnka a piesočnatej pôdy, potrebujú už iba občasnú zálievku a na zimu ich treba presťahovať do chladnej miestnosti. Žltej cukine zostrojte indiánsky vigvam z bambusových tyčí a vytvoríte si tak efektnú balkónovú dekoráciu.

Rainbow mangold.

8 PLODÍN VHODNÝCH DO KAŽDEJ BALKÓNOVEJ ZÁHRADKY

1. Rajčiny

Na každom trhu sa nájde aspoň jeden stánok, v ktorom kúpite sadeničky rajčín. V balkónovej záhradke pekne ukážu nízke odrody kričkových cherry rajčín. Obyčajne majú veľa kvetov, čo znamená veľa plodov. Tým, že sú malé, rýchlo dozrievajú, a tak sa môže stať, že si pri priaznivom počasi budete pochutnávať na balkónových cherry rajčinách ešte aj v októbri.

Rajčiny v nádobe na okennom parapete.

Chilli papričky.

2. Chilli papričky

Chilli papričky oživia každú mestskú záhradku. Rastú rýchlo a vo veľkých množstvách, v porovnaní s priemernou spotrebou. Na trhu nájdete niekoľko druhov chilli – jalapeños, habaneros, ember, dubai, tabasco, kajanské a iné. Niektoré sú červené, iné fialové, oranžové alebo biele, niektoré štipľavé viac, iné menej, stačí si vybrať zo širokej ponuky.

3. Mladá cibuľka

Ak si kúpite v záhradných potrebách vrečko sádzačky cibulky, už máte polovicu práce vyriešenú. Tá druhá spočíva v zaobstaraní vhodnej nádoby, ktorá by nemala byť veľmi plytká, môžete použiť napríklad poriadne vyumývané tetrapakové škatule od mlieka, na ich dno nasypete drenážnu vrstvu štrku, na ňu položte papierový kávový filter a ten zasypete zemou. Jemne utlačte a polejte. Do vlhkej zeme zatlačte sadičky v rozumných, asi 3 cm vzdialenostiach, a položte ich na slnečné miesto. Zo zelených stoniek môžete odstrihávať priebežne, podľa potreby, a tak si zabezpečiť pravidelný prísun vždy čerstvej cibuľkovej vňate.

Cibuľka vypestovaná zo sadičky v kvetináči na balkóne.

4. Fazul'ky

Pestovanie ťahavých fazuliek je aj v obmedzených priestoroch pomerne jednoduché. Stačí im poskytnúť priestor, kadiaľ sa môžu ťahať, napr. sieť s väčšími okami opretá o stenu alebo bambusové palice spojené do tvaru vlgvamu. Fazulky ukážu veľmi pekne v čase kvitnutia, ale aj neskôr, v čase nasadzovania plodov.

Fazulka rastúca vo vyvýšenom záhone, v komunitnej záhrade v centre mesta.

5. Red'kovky

Red'kovky sú jednoznačne jednou z najlepších balkónových plodín. Dozrievajú asi 40 dní od vysiatia, v závislosti od odrody. Sejú sa plytko, priamo do zeme, asi vo vzdialenosti 4 cm, do okenných črepníkov, drevených debničiek od vína alebo do nádob k iným rastlinám.

6. Šaláty

Šaláty sa dajú pestovať v akejkoľvek nádobe priamo zo semienka. Zbierajú sa postupne, po listoch, čím sa zabezpečí kontinuálna úroda. Zčať s pestovaním môžete hneď skoro na jar – šalát patrí medzi mrazuvzdorné rastliny, napriek tomu je však dobré, aspoň spočiatku, chrániť ho pred zimou jednoduchým, doma zhotoveným, fóliovníkom skonštruovaným z palíc a igelitu.

Šaláty určené na „česanie“ pestované zo semienka v balkónových nádobách.

7. Špenát

V žiadnej mestskej záhradke by nemal chýbať mladý chrumkavý špenát, ktorý ničím nepripomína to, čo pod pojmom špenát označovali v školských jedálňach.

Nebojte sa vysiať do každej nádoby zo pár semienok – špenát rastie všade, rýchlo a stále – od jari až do zimy, s výnimkou najhorúcejších týždňov, keď má tendencie vybiehať do kvetu a horknúť. Ak vám zakvitne, usušte stonky a uložte si semienka. Keď horúčavy pominú, môžete si ich opäť vysadiť.

Mladý špenát pestovaný v debničke od vína vystlanej igelitovou fóliou

8. Bylinky

Bylinky patria medzi najmenej náročné rastliny, a preto by bolo určite chybou neposkytnúť im na balkóne miesto. Väčšine bylínok vyhovuje viac polotieň ako prudké slnko. Nie sú veľmi náročné ani na vodu, stačí im občasné polievanie, zato sa však potešia väčšej nádobe, kde budú môcť rásť spolu s ďalšími rastlinami.

Šalátové listy
zo semienka
v takmer
akýchkoľvek
klimatických
a priestorových
možnostiach.